

BARBARA MAGDALENA RZĄCZYŃSKA

ur. 1941; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa, PRL
Słowa kluczowe	Projekt Ziemiaństwo na Lubelszczyźnie. Wirtualna podróż w czasie, Lublin, ulica Bohaterów Monte Cassino 11, rodzina Kraków, rodzina, Kudyba Jadwiga

Historia państwa Kraków i domu na ulicy Bohaterów Monte Cassino 11

Otóż dom [na ulicy Bohaterów Monte Cassino 11] dziadkowie kupili w [19]48 roku na nazwisko mojej mamy. Chcieli, żeby to był dom mamy i jej dzieci, no ale tutaj znaleźli i miłość moich rodziców, i wychowali właściwie nas, bo mama zawsze była zajęta wieloma innymi sprawami. Ojciec, który był z wykształcenia prawnikiem, po wojnie został wywalony z prokuratury, a przed wojną był sędzią w Biłgoraju. Natomiast po wojnie został wyrzucony z prokuratury, za matkę ziemiankę i za AK oczywiście. Był adiutantem „Nurta”, czyli Jasińskiego, znanego szefa obwodu lubelskiego. Ale dziadkowie także mieli ciężko. Potem [dziadek] dostał jakąś drobną pracę urzędniczą w urzędzie budowlanym, na którym się w ogóle nie znał, i dopiero po przewrocie gomułkowskim mógł wrócić do palestry. Już był adwokatem, i do końca życia w tym zawodzie pozostał. Dom ma historię przedwojenną, jak już mówiłam. Należał do rodziny państwa Kraków, znanych kupców lubelskich, chyba galanteryjnych. Pamiętam pana Kraka jako dziewczynka, odwiedzał dziadków. Przypuszczam, że przy okazji tych transakcji związanych z domem. Po wielu latach, niedawno, poznałam panią, która w tym domu się wychowała, nie wiem czy urodziła, ale na pewno wychowała - czyli córkę państwa Kraków. Nazywa się po mężu Jadwiga Kudyba. Kiedyś patrzę tutaj przed furtką, ktoś wchodzi, zagląda, jakaś starsza pani, miło wyglądająca, więc wychyliłam się i mówię: „Słucham, czy pani czegoś szuka?” -” A wie pani, ja w tym domu mieszkałam, ja jestem z domu tak i tak”. -”To może pani wejdzie, zapraszam bardzo”. Już nie żyli moi rodzice, ani dziadkowie. Okazuje się, że była ze swoim synem, jeszcze jakimś kierowcą, samochodem, więc poprosiłam tutaj na kawkę i była wzruszona, bo dom był jeszcze w ogóle przed remontem, więc były wszystkie klamki, okna oryginalne, piece są do tej pory. Zresztą te drzwi też są oryginalne wszystkie, wszystkie klamki. I te drzwi wewnętrzne są wszystkie oryginalne. Była wzruszona, że tutaj się nic nie zakłóciło, że nie zrobiliśmy z tego domu czegoś nowoczesnego. I do tej pory utrzymujemy kontakt, mieszka w

Komorowie koło Warszawy.

Była historia tutaj, że państwo Krakowie sprzedali [dom], bo tu się dramatyczne rzeczy działy. Robotnicy, którzy budowali ten płot, niestety zamordowali kuzynkę państwa Kraków, która w tym momencie była w domu, [była jako niania] jakiegoś maleństwa rodzinnego. Sytuacja była taka, że państwo Krakowie zamykali się, ponieważ mieli drugie mieszkanie w Lublinie, więc tutaj przyjeżdżali tylko od czasu do czasu. W czasie wakacji była właśnie ta niania, ale te wszystkie okiennice były zamykane, bo dopiero moja mama skończyła z zamykaniem tego wszystkiego. I przypuszczam, że ci robotnicy, to był rok [19]46 czy 8, myśleli, że tu nie wiadomo jaki skarb [jest]. Niczego nie znaleźli, złapali tylko radio i w Radomiu już bardzo szybko policja, milicja ówczesna ich namierzyła. Wtedy była kara śmierci.

Kiedyś pamiętam siedziałam z mamą w poczekalni u pana dentysty Piechowskiego i słyszymy taką rozmowę w poczekalni: „Co to za wariaci kupili ten dom, gdzie zamordowano ludzi”. A moja mama mówi: „No to właśnie ja tam mieszkam w tej chwili”. Dom tutaj był parę razy poświęcony. Moi dziadkowie byli nadzwyczajnymi w ogóle ludźmi, którzy takich rzeczy się nie bali. Niestraszne im to było aż tak. Natomiast tu znaleźli miejsce i sens swojego życia po wojnie, jako że naprawdę przeżycia były ciężkie.

Data i miejsce nagrania	2015-02-24
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Transkrypcja	Małgorzata Maciejewska
Redakcja	Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"